

KLEIN, GROTER, GROOTST

De gemeentehuizen van Bussum

Naar oud gebruik kwam het gemeentebestuur voor 1845 bijeen in een kamer van het huis van de schoolmeester. Toen de schoolmeester overleed, voelde zijn opvolger er niets voor de vroede vaders in zijn huis te ontvangen. Er moest worden omgezien naar een ander onderkomen. Het raadslid Hendrik Kaarsgaren was bereid een nieuw 'rechthuis' te laten bouwen, waarin tegen een huur van dertig gulden per jaar de raadsvergaderingen konden worden gehouden.

Uiteraard voelden de heren daar wel voor en al vier maanden later (op 30 juli 1845) kon het gemeentebestuur in het nieuwe rechthuis vergaderen. Het stond tegenover de herberg De Rozenboom, op de hoek van de Brinklaan en de Kerkstraat.

Gemeentewapen

Het huis beviel direct goed. Wel vond men het nu nodig, de functie van het gebouw ook van buitenaf zichtbaar te maken. Er moest een stenen poort met een houten deur

erin komen, waarop het gemeentewapen van Bussum stond. Kaarsgaren was graag bereid hiervoor te zorgen. Men besloot voortaan elke laatste donderdag van de maand te gaan vergaderen.

De raadskamer deed ook dienst als trouwlokaal, secretarie, armenkantoor en stemlokaal en was daar eigenlijk te klein voor. In 1871 kreeg burgemeester Westenberg echter de handen niet op elkaar voor zijn voorstel, voor 1300 gulden een pand te kopen en dat te verbouwen tot raadhuis. Wel werd besloten de raadzaal te vergroten door de aangrenzende kamer, die tot dan toe werd verhuurd, erbij te trekken.

Nieuw ontwerp

Burgemeester Langerhuizen had in 1881 meer succes. Hoewel niet alle raadsleden even enthousiast waren, werd zijn voorstel aangenomen tot de bouw van 'een degelijk en welingericht Gemeentehuis, daaraan tevens verbonden een post- en telegraafkantoor met directeurswoning, voorts bergplaats

■ Het raadhuis uit 1961.

voor brandblusmiddelen, zoomede bewaarplaats voor gevangenen.' Tevens werd besloten een prijsvraag uit te schrijven voor het ontwerp van het nieuwe raadhuis met een premie van honderd gulden.

Er kwamen maar liefst 34 inzendingen binnen, waarvan het ontwerp van de Rotterdamse architect J. Verheul met kop en schouders boven de rest uitstak.

Een onvergetelijk monument, zo niet in de wereld, dan toch in het Gooi

Het werd echter terzijde gelegd, omdat het te duur was. In november 1882 werd besloten de bouw op te dragen aan de gemeentearchitect J.F. Everts. Diens ontwerp was geïnspireerd op dat van Verheul en de uitvoering ervan werd geraamd op 29.000 gulden. De bouw werd gegund aan de heer Klaarwater uit Bussum voor 22.990 gulden (nu ongeveer 2,5 miljoen euro). Het raadhuis zou aan de Brinklaan komen op de plek waar nu de Nieuwe Brink is.

Onvergetelijk monument

Bij de plechtige ingebruikneming op 7 mei 1885 verklaarde burgemeester Jhr. R. Suchtelen van de

■ Het gemeentehuis in 1992.

Haare dat dit raadhuis moest worden geprezen als een onvergetelijk monument, zo niet in de wereld, dan toch in het Gooi. In 1906 was het ambtelijk apparaat echter al zoveel gegroeid, dat voor post- en telegraaf een nieuwe onderkomen moest worden gebouwd aan de Havenstraat. Later werden een B&W-kamer en een raadzaal bijgebouwd, maar gaandeweg moesten ook diensten als de GGD, Gemeentewerken, politie en brandweer elders worden ondergebracht.

Nieuw gemeentehuis

Na de Tweede Wereldoorlog werd de situatie nijpend: er moest absoluut een nieuw gemeentehuis komen. Opnieuw werd een prijsvraag uitgeschreven. Deze keer won prof. Ir. C. Wegener Sleeswijk en zijn ontwerp werd op de plek

van de vroegere haven uitgevoerd, zij het in twee etappes. Eerst werd het 'werkgedeelte' gebouwd, parallel aan de Landstraat. Dit werd geopend in 1961. Het tweede deel, de 'bestuursvleugel', was in 1974 gereed. Minister van Binnenlandse Zaken Toxopeus zei bij de officiële opening dat er nu een gemeentehuis stond voor 60.000 inwoners. Dat inwonersaantal heeft Bussum nooit gehaald, maar is nu, met Naarden en Muiden erbij in Gooise Meren, zo ongeveer bereikt.

Toen het nieuwe gemeentehuis in 1961 in gebruik was genomen, werd het oude raadhuis aan de Brinklaan direct gesloopt, om

■ Het raadhuis uit 1885 op een ansichtkaart uit ca. 1910.

plaats te maken voor 'de Nieuwe Brink'. Van enig ongenoegen van de bevolking daarover is niets terug te vinden. Eigenaardig genoeg was dat ongenoegen er wel bij de sloop van het raadhuis uit 1845 in 1974. Dat was toen een kousenwinkelje naast de nieuw gebouwde Albert Heijn (het pand waarin nu Scapino zit.) Na de sloop resteerde het parkeerterrein naast Scapino aan de kant van de Brinklaan.

Eric Bor

Bronnen:

Algemeen Handelsblad 07-07-1884, Goois Nieuwsblad 21-05-1961, J. Bruineman-Kaarsgaren & C.D. van Vliet, *Dorp met de Groene Spiegel* 1966 en Klaas Oosterom, 'Het nieuwe raadhuis 50 jaar' in *Uit de Bussumse Historie* 08-06-2011.

■ Het oude raadhuis uit 1845.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvechthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Leve de langstzittende Koninginnen!

Groot-Brittannië viert dit jaar feest: hun koningin Elizabeth zit maar liefst 70 jaar op de troon. In ons land is Wilhelmina tot nu toe het langst regerende staatshoofd. Ter gelegenheid van haar 40-jarig regeringsjubileum in 1938 werden 1000 duiven losgelaten op de speelweide aan de Burgemeester s'Jacoblaan in Bussum.

FOTO EN TEKST: STREEKARCHIEF GOOISE MEREN

■ Het kousenwinkelje met in de gevel 'Vanouds het raadhuis' in de gevel. Foto genomen omstreeks 1960.